



# СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том III  
Књига 2

Демократија – Ђуша

МАТИЦА СРПСКА  
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ  
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2021

Аутор или коаутор је првих уџбеника из радиохемије у Југославији, актуелних и данас: *Увод у радиохемију* (Бг 1957); и О. Гал, М. Радотић, *Радиохемијски љактикум: рад са радиоактивним изотопима* (Бг 1959, а Комисија за Атомску енергију САД објавила је књигу на енглеском језику 1962). Коаутор је књиге *Early Developments in Radiation Chemistry* (Cambridge 1989). Један је од тридесет научника позваних на обележавање стогодишњице открића радиоактивности и том приликом учествује са радом „Radioactivity and Radiation Chemistry of Water” (у: *One Hundred Years after the Discovery of Radioactivity*, München 1996). Истраживањима које је остварио у сарадњи са колегама у Винчи (1970–1980), из САД, Данске и Мексика, указао је на утицај јонизујућег зрачења на хемијске процесе у раној еволуцији Земље и у језгрима комета током пребиотичке еволуције. По позиву је држао предавања и семинаре у СССР, Француској, САД, Индији, Мексику, Пољској, Данској, Финској, Грчкој, Ирану, Тајланду и Јапану. Један је од пионира радијационе хемије код нас и у свету. Аутор је научно-популарних дела, нпр. *Белешке о космичком дворишту* (Бг 2008); и С. Марић, Д. Бабић, *Белешке из сушрашњице: Свети око нас* (Бг 1998). Носилац је Седмојулске награде за науку и два Ордена рада са златним венцем. Почасни је члан Друштва физикохемичара Србије.

ДЕЛА: *Радиоактивни изотопи и зрачења*, I–III, Бг, 1962, 1963, 1968; и Z. Draganić, *The Radiation Chemistry of Water*, New York 1971; и Z. Draganić, J.-P. Adloff, *Radiation and Radioactivity on Earth and Beyond*, Boca Raton 1990 (издање на српском 1991, а 1996. на јапанском језику).

ЛИТЕРАТУРА: А. Антић Јовановић (ур.), *15 година Друштва физикохемичара Србије*, Бг 2005.

С. Анић

**ДРАГАНИЋ ЛОЛИЋ, Вера**, лекар, анатом, универзитетски професор (Београд, 26. XI 1932 – Београд, 16. VII 2014). Дипломирала 1959. на Медицинском факултету у Београду, хабиловала 1967, изабрана за доцента 1970, а за редовног професора 1981. Од 1959. ради у Анатомском институту Мед. ф. у Београду, где је постала управник (1978–1980), председник Савета Мед. ф. (1988–1990) и шеф Катедре за последипломску наставу за смер Клиничка и примењена анатомија (1994). Оснивач и шеф Музеја анатомије човека на Мед. ф. у Београду до 1980. Објавила више уџбеника из анатомије: *Анатомија човека, Абдомен и карлица* (Бг 1979), *Анатомски атлас* (поглавља Рука и Грудни кош, Бг 1979), монографију *Клиничка анатомија дубрега и рејројеритонеума* (Бг 1991). Члан Друштва анатома Србије и Друштва анатома Југославије од 1959, СЛД од 1963, члан Удружења анатома француског говорног подручја од 1970,

председник Организационог одбора 23. Конгреса Друштва анатома Југославије са међународним учешћем у Београду (1994). Члан Редакције часописа *Медицинска истраживања, Folia anatomica* и *Весник Удружења универзитетских насљавника и научника Србије*. Добитник Плакете Клиничког центра Мед. ф. у Београду за допринос развоју урологије у Србији (1991).

ДЕЛА: коаутор, „Communication Between the Pancreatic Ducts in Man”, *Folia Morphologica*, 1980, 28, 3; коаутор, „Microanatomic Study of Hippocampal Arteries in Man”, *САЦЛ*, 1987, 115, 1.

ЛИТЕРАТУРА: М. Милановић, *Биографски лексикон. Познати српски лекари*, Бг–Торонто 2005.

Љ. Гојковић Букарица; В. Кањух

## ДРАГАНИШТЕ → СТАРА ПЛАНИНА

**ДРАГАНОВИЋ, Борислав**, ветеринар, универзитетски професор (Крагујевац, 20. III 1932 – Београд, 27. III 2009). Дипломирао 1957. и докторирао 1964. на Ветеринарском факултету у Београду. Изабран за асистента на Катедри за радиологију и физикалну терапију (1959), која је одржавала наставу из предмета Основи радиологије и физиотерапије и предмета Радијациона хигијена, као и на изборним предметима на последипломским студијама (Биофизика, Методологија научног рада, Заштита животне средине, Радиоекологија). У звање редовног професора за предмет Радијациона хигијена изабран 1985. Боравио 1965–1966. у Центру за нуклеарна истраживања у Fontenaux Roses (Париз). Био шеф Катедре за радиологију и физикалну терапију 1995–1997. и продекан ФВМ 1988–1990. Коаутор уџбеника *Основи физикалне медицине* (и Б. Петровић, Ј. Глигоријевић, Бг 1972) и *Радијациона хигијена анималне производње* (и Б. Петровић, Г. Ђурић, Бг 1979). Изучавао радиоактивне изотопе као маркере, радиоактивне резидуе и резидуалну радиоактивност, радиодеконтаминацију, дистрибуцију и елиминацију радиоактивних материја из животиња, затим унутрашње озрачивање и радијациони синдром животиња, радиодеконтаминацију сточне хране, животиња и намирница анималног порекла, радио-екологију, радијациони ризик и радијациона оптерећења у анималној производњи, као и радиохигијенски надзор и заштиту анималне производње.

ДЕЛА: и J. Gligoriјеvić, B. Petrović, „A Study of Ultrasound Effect on the Radiocontamination of the Erythrocyte Membrane”, *AV*, 1973, 4; и G. Vitorović, „The Application of Physical, Chemical and Technological Processes in Meat Radiodecontamination and Protection”, *AV*, 1991, 3; и G. Vitorović, „Animal Protection From Radioactive Contamination by Use of Protective Substances”, *АПН*, 1995, 56.

ЛИТЕРАТУРА: *Библиографија Ветеринарског факултета у Београду 1976–1986*, Бг 1986; *75 година Факултета ветеринарске медицине Универзитета у Београду 1936–2011*, Бг 2011. М. Ж. Балтић

**ДРАГАНОВИЋ, Крунослава**, католички свештеник, историчар (Брчко, 30. I – Сарајево, 5. VII 1983). Студирао електротехнику и машиноградњу на Вишој техничкој школи у Бечу (1922–1925), теологију и теологију у Сарајеву (1925–1928). За свештеника је заређен 1928. Радио-вероучитељ и био активан у Хрватском културном друштву „Напредак”. Дипломирао на Папском оријенталном институту Универзитета Грегоријана у Риму 1935. По повратку у Сарајево поново радио као вероучитељ, секретар и директор Надбискупске канцеларије Врховног надбискупије, духовник и управник мокатоличког издавачког предузећа „Academia Regina Apostolorum”. Изабран је за доцента на Теолошкој факултету у Загребу. После проглашења НДХ значајно је развио јавну делатност. Одређен је за члана Одбора хрватског католичког епископата за конверзије, уредника часописа *Croatia Sacra* и члана одбора Матице хрватске. Имао је задатак да организује пресељење 4.000–5.000 Хрвата из Македоније, а налазио се на месту потпредседника Управног одбора Завода за колонизацију и председника Одбора за примање словеначких избеглица. Одликован је Редом за заслуге I реда. За редовног професора црквене историје изабран је 1942 (*Католичка црква у Босни и Херцеговини некад и данас*, 1934; *Опћи шемајизам католичке цркве у Југославији*, Сар. 1939; *Повијест цркве у Хрватској. Прејед од најстаријих времена до данас*, Зг 1944), а 1943. одређен за саветника при хрватском посланству у Свете Столице. Непосредно након стицања НДХ активно се укључио у акцију спасавања, помагања и евакуисања из Европе представника њених цивилних, војних и полицијских власти, директно одговоран за геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима. Као секретар Хрватске браћевине при Заводу Св. Јеронима у Рију организовао је њихово пребацивање пре у Аргентину, а затим и у друге земље (Парагвај, Чиле, Венецуела, Бразил). Организатор тзв. пацовске канале, спасавао више хиљада других одговорних за разне злочине и злочине геноцида. Учествовао у оснивању Хрватског народног одбора у Минхену (1950), али је убрзо дошао у сусрет са А. Павелићем (око 1951). Писао је више хрватских емигрантских листова (*Хрватска ревија* и *Глас Светио Анђела* из Буенос Ајреса и *Хрватски календар* из Чикага). Сарађивао је с америчким владама и са још неким обавештајним службама. Боравио је у Ватикану септембра 1963, када је прешао у Пресбаум у Горњој Аустрији. Под нејасним околностима

# СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

*Издавачи*

МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад  
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд  
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд

*За издаваче*

Проф. др Драган Станић  
Академик Владимир Костић  
Др Милорад Марјановић

*Лектори*

Милена Миловић, Вера Василић

*Коректор*

Вера Василић

*Компјутерски слој*

Редакција Српске енциклопедије

*Припрема за штампу*

Александар Прибићевић

*Технички уредник*

Вукица Туцаков

*Штампа*

Бирограф, Земун

Тираж 4.000

ISBN 978-86-7946-382-1

CIP – Каталогизација у публикацији  
Библиотека Матице српске, Нови Сад

0/9(497.11)(031.038)

СРПСКА енциклопедија. Том 3. Књ. 2, Демократија - Ђуша /  
[уређивачки одбор Драган Станић ... и др.]. - Нови Сад : Матица  
српска ; Београд : Српска академија наука и уметности : Завод  
за уџбенике, 2021 (Земун : Бирограф). - 976 стр. : илустр. ; 30 cm

Текст штампан тростубачно. - Тираж 4.000.

ISBN 978-86-7946-382-1

а) Србија -- Енциклопедије б) Енциклопедије, националне

COBISS.SR-ID 56635401

К.Б. 34924



8 600262 060723